

Det går för långsamt!

Var står partierna i frågan om vårdens resurser? Vad kan vi som väljare utläsa om politikerernas prioriteringar?

För att få svar på dessa frågor kan man studera ett antal öppna källor: dagstidningarnas valfrågespalter liksom vad partierna utlovar i valmanifest och liknande dokument på respektive hemsida. Läkartidningens läsare kan dessutom studera nr 22/2002, där en hearing med partiernas företrädare i riksdagens socialutskott refereras. Här ges en kortfattad sammanfattning av ståndpunkterna.

Socialdemokraterna vill tillföra sjukvården ytterligare totalt 20 miljarder kronor under de kommande fyra åren. Målet är att anställa fler, öka kvaliteten, förbättra arbetsmiljön och korta vårdköerna. Nationell vårdgaranti och finansiell samordning mellan vården och försäkringskassan m fl föreslås som nya instrument.

Hälften av de nya miljarderna är resultat av tidigare beslut, varför »nyttillskottet« egentligen bara är 10 miljarder kronor för hela 4-årsperioden. I LTs utfrågning uttalade sig partiets företrädare för en höjning av sjukvårdens andel av BNP till 10 procent – men fullt ut först år 2010.

Vänsterpartiets valplattform betonar rättvis fördelning, alternativa vårdformer (men utan vinstintresse) och anställdas inflytande. Däremot sägs där inget om vårdens resurser. Vid LT-hearingen instämde partiet i socialdemokraternas långsiktiga mål, vilket vänstern översatte till en nivåhöjning med 30–35 miljarder kronor per år.

I miljöpartiets Internetinformation framhålls att partiet arbetar hårt för att mer pengar skall gå från staten till vården, utan preciseringar. Partiet utmärker sig genom en stark betoning av alternativ medicin. I LTs utfrågning undvek man siffror – först måste man bestämma hur sjukvården skall se ut, sades det.

I moderaternas valmanifest betonas vårdköerna som det största problemet – ett uttryck för osund hushållning med skattemedel och slöseri med människor. Planhushållning bör ersättas av lösningar som ger frihet och valfrihet.

Moderaterna förordar emellertid endast ett resurstillskott på totalt 3,5 miljarder kronor de närmaste två åren för att

klara vårdgarantin. Ekonomin ses inte som huvudproblemet – bättre organisation med mångfald är i stället lösningen. På 10–15 års sikt kan vården behöva 30–35 miljarder kronor i nivåhöjning, men detta beror på det ökande vårdbehovet, sades det vid LTs hearing.

En liknande uppfattning framfördes av folkpartiet vid samma tillfälle: »puckelpengar« på totalt 3,5 miljarder under två år för att korta vårdköerna inom ramen för vårdgarantin. »På längre sikt« bör sjukvården få ta i anspråk närmare 10 procent av BNP.

Centerpartiet inordnade sig i samma led i resursfrågan vid Läkartidningens utfrågning. På Internet hittar man inte mycket vägledning, och i dagspressen är det också ont om preciseringar. Vårdgaranti, rehabilitering och friskvård nämns bland prioriteringarna.

På Internet har kristdemokraterna av alla partier det mest omfattande och analytiska kapitlet om sjukvårdsfrågor. Där skrivs åtskilligt i resursfrågan, både om kortsiktigt tillskott (4–5 miljarder per år) och på längre sikt stabil finansiering (plus 25–30 miljarder kr). Tidsperspektivet definieras inte närmare, men vid LT-hearingen nämndes 10 år.

Sammanfattningsvis kan noteras att så gott som alla tycks instämma i att svensk sjukvård framdeles kommer att behöva ett stort resurstillskott. När det gäller tempofrågan tycks man dock tro att det alltså finns »luft« i vårdsystemet och att »puckelpengar« räcker för att pumpa ut denna ineffektivitet.

Läkarförbundets kartläggning visar att vårdens problem nu vuxit sig så stora att rationaliseringar inte räcker. Arbetet för snabba och rejäla resurstillskott måste fortsätta och intensifieras!

Uno Käärik

Uno Käärik
politisk redaktör
uno.kaarik@lakartidningen.se

Bra, men inte nog

■ Som ett led i kampen mot de ökade sjukskrivningarna har regeringen nyligen överlämnat ett lagförslag om obligatorisk redovisning av sjukfrånvaro på remiss till Lagrådet. Alla företag med fler

Kommentar

än tio anställda föreslås ha med statistik om de anställdas sjukfrånvaro i årsredovisningen.

Tanken är att ökad medvetenhet om sjukfrånvaron skall få arbetsgivarna att göra något åt den. Obligatorisk redovisning av sjukfrånvaro är en tanke som redan tidigare tillstyrkts av Läkarförbundet, men lagförslaget skulle kunna förbättras ytterligare.

Statistiken föreslås uppdelad på kön och åldersgrupper samt långtidssjukfrånvaro över 60 dagar. Detta räcker dock inte för att ge en heltäckande bild över sjukfrånvaron. Denna kan ofta variera mellan olika yrkesgrupper och mellan olika enheter hos en och samma arbetsgivare, t ex ett landsting.

Redovisningen borde därför även indelas per yrkesgrupp och per verksamhetsområde. Vidare borde andelen deltidssjukskrivna framgå – det är en indikator på hur arbetsgivaren tar sitt rehabiliteringsansvar, då partiell sjukskrivning ofta är ett bra sätt att slussa den anställda tillbaka i arbete.

Mot nya förbud

■ Göteborgs-Posten (lib) ogillar regeringens »förbudsiver«:

»Socialministerns idé om att med lagens hjälp försöka tvinga privata vård-

Nyklipp

givare att välja mellan att sälja sina tjänster till landstinget eller till andra kunder skulle kunna få katastrofala effekter på vårdköerna, om den finge genomföras.

/.../Sjukhusen och primärvården har många hål att stoppa pengar i och de nygamla miljarder regeringen utlovar skulle inte många region- och landstingspolitiker tacka nej till. Men alla praktiska erfarenheter talar för att det är omstrukturering och nytänkande som är den avgörande lösningen på vårdens problem. Då behövs mer konkurrens och öppenhet, inte nya förbud och inskränkningar.«